

عاشورا از نگاه آمار و ارقام

یکی از مباحث تاریخ عاشورا که باید بحث و بررسی درباره آن صورت گیرد، حادثه کربلا در قالب آمار و ارقام است. اهمیت این بحث از آن روست...

یکی از مباحث تاریخ عاشورا که باید بحث و بررسی درباره آن صورت گیرد، حادثه کربلا در قالب آمار و ارقام است. اهمیت این بحث از آن روست که با توجه به بستر تاریخی این واقعه و تغییر شرایط و اوضاعی که بر این حادثه از آغاز تا فرجام آن حاکم بوده است، اعداد و ارقام گزارش شده درباره آن، متفاوت و گاه متناقض است. با توجه به همین نکته، پژوهش حاضر انجام شده و با مقایسه بین منابع کهن تاریخی در این باره، گزارش شفافی از اعداد و ارقام به کار رفته در این رخداد تاریخی ارائه می شود.

متعدد و متفاوت بودن آمار در این جدول، به دلیل متفاوت بودن آن‌ها در اسناد و منابع است.

موضوع	بر اساس بر اساس سایر
منابع معتبر	منابع
تعداد نامه	50؛ 53؛
های کوفیان	150 نامه
به امام حسین(ع)	12000 نامه
هنگام خروج از مدینه: 21 نفر	هنگام خروج از مدینه: 21 نفر
تعداد اصحاب امام(ع)	82؛ 300 نفر
پیش از در کربلا	82؛ 300 نفر
عاشورا: بین 70 تا 90 نفر	عاشورا: بین 70 تا 90 نفر
روز عاشورا: 72 نفر	روز عاشورا: 72 نفر
روز عاشورا: 82 نفر	روز عاشورا: 82 نفر
روز عاشورا: 100؛ 300	روز عاشورا: 100؛ 300
روز عاشورا: 145؛ 80 نفر	روز عاشورا: 145؛ 80 نفر
الف) تعداد سپاه: 22000	الف) تعداد سپاه: 22000
ب) آمار کشته‌ها: 20000	ب) آمار کشته‌ها: 20000
تعداد لشکر عمر سعد: 30000 نفر	تعداد لشکر عمر سعد: 30000 نفر
کشته‌ها: 225 نفر	کشته‌ها: 225 نفر
کشته‌ها: 88	کشته‌ها: 88

نفر	الف (مجموع شهدا (اعم از	مجموع شهدا (اعم از	بنی هاشم و غیر آنان):	72؛ 106؛	78؛ 32؛ 70؛	72؛ 77؛ 82؛ 88؛	بنی هاشم: 17	شهیدان در حمله اول:	بنی هاشم: بین 9 نفر	تعداد اسب	تازندگان بر بدن امام	10 نفر			
تعداد شهدا	آنان: 72	بنی هاشم: 17	شهیدان در حمله اول:	بنی هاشم: بین 9 نفر	تعداد اسب	تازندگان بر بدن امام	10 نفر	33 زخم نیزه و 34 ضربه شمشیر/ 33 زخم نیزه و	تعداد زخم های بدن امام	بیش از 100 شمشیر و تیر/ 63؛ 320؛ 40؛ 110؛ 120؛ 33؛ 70؛ 72 زخم	3 خانواده: 1 - جناده بن کعب بن حرث (حارث) سلمان	خانواده های حاضر در کربلا	انصاری، 2 - عبدالله بن عمیر	کلبی، 3 - مسلم بن عوسجه. 5 نفر: 1 - انس بن حارث کاهلی، 2 - حبیب بن مظاهر، 3 - مسلم بن عوسجه	اسدی، 4 - هانی بن عروه مرادی و 5 -

عبدالله بن بقطر	تعداد سرهای بریده شهدا
75؛ 82؛ 78؛ 73 سر 92؛ 70 سر	
مجروحی که جان سالم پدر برد: 1 نفر، حسن بن حسن بن علی(ع) مجروحانی که بعدها شهید شدند: 3 نفر، 1- سوار بن حمیر جابری، 2- عمرو بن عبدالله هفمدانی جئدعی و 3 مُرّقع بن ثمامه اسدی.	تعداد مجروحان سپاه امام
17 مرد؛ 9؛ 4؛ 5؛ 12؛ 14 نفر	تعداد اسرا و بازماندگان
زن 5 نفر: 1- ام عبدالله (دختر حَزّ بدیّ کندی، همسر مالک بن ثَسیر)، 2- دختر عبدالله بن عفیف کندی، 3- زنی از قبیله بنی بکر بن وائل، 4- نوار(همسر یا دختر کعب بن جابر بن عمرو ازدی) و 5- نوار (دختر مالک بن عقرب	
	تعداد زنان معترض

حضرمی،

همسر

خولی)

مدت اقامت و

عزاداری اهل

10 روز 30؛ 45 روز

بیت(ع) در

شام

استخراج شده از مقاله «عاشورا در آینه آمار و ارقام»، محسن رنجبر، مجله «تاریخ در آینه پژوهش» تابستان 1384، شماره 10
به نقل از خبر آنلاین